

دانشگاه صنعتی اصفهان
دانشکده مهندسی مکانیک

حل عددی جریان پتانسیل ترانسونیک
حول ایرفویل در جریان خارجی

پایان نامه کارشناسی ارشد
تبدیل انرژی

توسط :

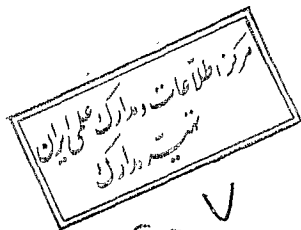
یحیی نجفی

زیر نظر :

آقای دکتر محمد سعید سعیدی

سال ۷۰

۱۹۹۷

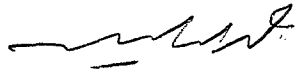
۴۰۷

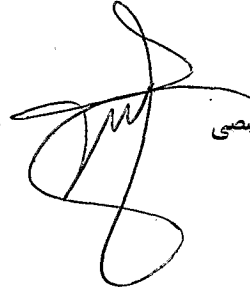
بسمه تعالی

کمیته پایان نامه متشکل از اساتید

پایان نامه آقای یحیی نجفی در جلسه مورخ

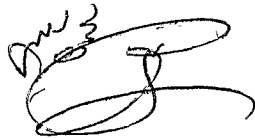
دیتیل مورد بررسی و تأیید قرار گرفت.

۱- آقای دکتر محمد سعید سعیدی استاد راهنمای رساله

۲- آقای دکتر ابراهیم شیرانی استاد کمیته تخصصی

۳- آقای دکتر علی اکبر عالم رجبی استاد کمیته تخصصی

۴- آقای دکتر محمود سلیمی مسئول کمیته کارشناسی ارشد دانشکده مکانیک

سپاسگزارى

برخود لازم ميدانم كه از جناب آقاى دكتر محمد سعيد سعيدى استاد راهنماى پروژه كيه
در حين انجام آن از همكارىها و راهنمايىهاى مفيد ايشان بهره مند شده ام و نيز از آقاى
دكتر ابراهيم شيرانى و دكتر على اكبر عالم رجبى كه با خوانى پروژه را بعهده گرفتند كمال
تشكر و قدردانى را نمايم .

- خلاصه پروژه

- مقدمه

فصل اول - مدل پتانسیل

۳

۱-۱- شرح مدل و معادلات حاکم

۳

۱-۲- جریان غیر چرخشی با سیرکولیشن - شرط کوتا - ژوکوفسکی

۵

۱-۳- محدودیت‌های مدل جریان پتانسیل برای جریان‌های ترانسونیک

۶

۱-۳-۱- روابط شوک پتانسیل

۷

۱-۳-۲- مقایسه بین روابط شوک رانکین هوگونیوت و شوک ایزنتروپیکی

۸

۱-۴- یگانه نبودن حل مدل‌های پتانسیل ترانسونیک

۱۲

۱-۴-۱- یگانه نبودن حل در جریان‌های داخلی

۱۲

۱-۴-۲- چندگانگی در جریان‌های خارجی

۱۴

۱-۵- تقریب اختلال کوچک معادله پتانسیل

۱۶

۱-۶- جریان‌های پتانسیل خطی شده - روش‌های سینگلاریتی

۱۶

فصل دوم - محاسبه جریان‌های پتانسیل ترانسونیک دائم

۱۸

- مقدمه

۱۸

۲-۱- بحث ناحیه مافوق صوت - لزجت مصنوعی، چگالی و فلوی مایل به بالادست

۲۰

۲-۱-۱- لزجت مصنوعی در معادله پتانسیل غیر بقائی

۲۱

۲-۱-۲- لزجت مصنوعی در معادله پتانسیل بقائی

۲۴

۲-۱-۳- تراکم پذیری مصنوعی

۲۶

۲-۱-۴- فلوی مصنوعی یا فلوی مایل به بالادست

۲۹

۲-۲- الگوریتم‌های تکرار برای محاسبات جریان پتانسیل

۳۲

۳۳	۲-۲-۱- الگوریتمهای تخفیف خطی
۳۸	۲-۲-۲- روش غیر صریح جهت نهائی- الگوریتمهای فاکتورگیری تقریبی
۴۲	۲-۲-۳- تکنیکهای دیگر- روشهای چند شبکه ای
۴۴	فصل سوم- معرفی و تجزیه و تحلیل روش بکار رفته در این پروژه
۴۴	- مقدمه
۴۵	۳-۱- تبدیل معادله پتانسیل و الگوریتم عددی
۵۲	۳-۲- معادله وابسته به زمان
۵۹	۳-۳- شرایط مرزی
۶۲	۳-۴- تولید شبکه
۶۴	۳-۵- محاسبه نتایج
۶۷	فصل چهارم- تشریح برنامه های کامپیوتری
۶۷	- مقدمه
۶۸	۴-۱- ورودی ها
۶۸	۴-۲- عملیات مقدماتی
۶۹	۴-۳- نو کردن کمیت های قابل اصلاح برنامه
۷۲	۴-۴- جاروب شبکه و یافتن پتانسیل جدید نقاط
۷۳	۴-۵- بررسی شرط همگرایی و محاسبه نتایج
۷۷	فصل پنجم- نتایج
۱۷	۵-۱- بحث و نتیجه گیری
۸۰	۵-۲- شکلها
	ضمیمه
۹۳	- مراجع
۹۴	- برنامه کامپیوتری

خلاصه پروژه

جریان پتانسیل ترانسونیک حول ایرفویل

روشی عددی برای محاسبه جریان پتانسیل ترانسونیک حول هر ایرفویلی در جریان خارجی ارائه میشود. در این روش ابتدا مختصات شبکه میدان فیزیکی به کمک تبدیل کانفرمال ریشه دوم بدست آمده و سپس با تبدیل موضعی هر سلول شبکه فیزیکی به مربعی با ابعاد واحد در سیستم محاسباتی و حل معادلات حجم محدود حاکم بر جریان در این دستگاه جدید امکان ارضای دقیق شرایط مرزی را فراهم می‌کنیم.

تمام مشتقات تابع پتانسیل سرعت و مختصات شبکه با استفاده از نگاشت موضعی دو خطی در داخل سلول و یا متوسط‌گیری در گره‌های اصلی، بروش عددی با دقت مرتبه دوم محاسبه میشوند. تاثیر ضرورت استفاده از مشتقات مایل به بالادست جریان در نواحی مافوق صوت را برای داشتن پایداری، با افزایش جملات لزجت مصنوعی جمسون به معادله اصلی جریان که در هر دو ناحیه مادون صوت و مافوق صوت از مشتقات مرکزی استفاده شده است، جبران می‌کنیم. این عمل در نواحی مافوق صوت به کمک یک تابع کلیدی صورت می‌گیرد. با استفاده از معادله اصلی، معادله وابسته به زمان مصنوعی ساخته میشود که میتواند خط به خط (SLOR) حل شود و برای داشتن همگرایی مطمئن

در آن ، حل یک دستگاه معادلات که ماتریس ضرایب آن بجای روش معمول سه قطری ، پنج قطری است ضروری می شود .

چون افزودن جملات لزجت مصنوعی در نواحی ما فوق صوت که از دقت مرتبه اول فاصله بندی شبکه فیزیکی می باشند ، دقت حل معادلات را در کل میدان جریان کاهش می دهند لازم است لزجتهای مصنوعی را قبل از استفاده بگونه ای اصلاح کنیم تا دقت مرتبه دوم را در تمام میدان جریان داشته باشیم . این اصلاح لزجت بویژه برای پایداری محاسبات در حل جریانهای با شوک قوی لازم است . بعلاوه برای جلوگیری از ناپایداری معادله تابع زمان در حوالی خط صوتی عبارت میرا کننده ای را به طور مستقیم وارد این معادله می کنیم .

نتیجه اجرای برنامه نشان میدهد که با روشی که در اینجا برای ساختن شبکه بکار رفته و با حد -

اکثر تعداد نقاطی که با مقدار Ram-ی برابر ۶۴۰ KB (یعنی شبکه ۱۶ × ۱۰۵ نقطه ای) می توان اختیار کرد برای گرفتن جواب دقیق در جریانهای با شوک کافی نیست . ولی اجراهای برنامه نشان داده اند که با افزایش تعداد نقاط شبکه به حل دقیق پتانسیل نزدیک تر میشویم .

فهرست نماد گذاری متن پروژه

R	ثابت گاز یا مانده معادله اصلی	a	سرعت صوت موضعی
s	انتهایی	C	تصحیح پتانسیل
T	دما یا جمله کوپلینگ یا ترانسپوز ماتریس	C_p	ضریب فشار یا ضریب گرمای
u	مولفه x سرعت		ویژه در فشار ثابت
U	مولفه X سرعت کنترراوریانت یا شرایط بالائی	F	ماتریس معکوس ترانسپوز ماتریس ژاکوبین
v	مولفه y سرعت	g^{ij}	عناصر ماتریس معکوس متریک
V	مولفه Y سرعت کنترراوریانت	G	ماتریس متریک یا پتانسیل اختلالی
x	مختصه مکانی افقی در مختصات کارتیزین	h	انتالپی استاتیکی یا دترمینان ماتریس ژاکوبین
X	مختصه مکانی افقی در مختصات منحنی الخط	h_o	انتالپی سکون
y	مختصه مکانی قائم در مختصات کارتیزین	H	ماتریس ژاکوبین
Y	مختصه مکانی قائم در مختصات منحنی الخط	k	ضریب اتمیسیتته هوا
ρ	چگالی	L	شرایط پایینی
Γ	سیر کولیشن	M	عدد ماخ
σ	تابع کلیدی	M_C	عدد ماخ بحرانی
μ	اپراتور متوسط گیری	n	نمایانگر تکرارها
δ	اپراتور مشتق گیری	P	فشار یا مولفه x لزجت مصنوعی
ϕ	تابع پتانسیل سرعت	q	اندازه سرعت
v	ضریب اصلاح جمله لزجت	Q	مولفه y لزجت مصنوعی
α	زاویه حمله	r	موقعیت مکانی در مختصات قطبی

مقدمه پروژه

از آنجا که اژرودینا میک جریان ترانسونیک یکی از مؤثرترین رژیمهای پرواز میباشد، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. اگرچه هواپیماهای حمل و نقل کنونی درست زیرسرعت صوت کار میکنند، ولی طراحیهای ایزودینا میکی متهورانه تری وجود دارد که بازدهی مطلوبی را در سرعتهای ما فوق صوت پائین در محدوده ماخ $1/3$ - 1 میدهند. برای انجام پیش بینی های ارزان و واقعی از ایزودینا میک هواپیماهای حمل و نقل، روشهای تحلیل جریان ترانسونیک سه بعدی مؤثر و قابل اطمینان ضروری است. اخیراً "ایین پیش بینی ها عمدتاً" بر محور حل معادلات پتانسیل ترانسونیک بوده اند و کاربرد این حلها به طراحی هواپیماهای حمل و نقل پیشرفته اخیر مانند بوئینگ ۷۵۷، ۷۶۷، ایرباس ۳۱۵ و غیره بطور شایانی کمک کرده است.

یک تحلیل جریان مطلوب و دقیق نیاز به تکیه روی کارسنگین تست تونل با دراکم کرده و نهایتاً "به طراحی منطقی تری منجر میشود. همچنین یک روش محاسباتی مناسب باید برای استفاده در هندسه های مختلف انعطاف پذیری داشته، در پیشگویی محل و قدرت شوک و در نتیجه در آگ موجی توانا بوده و نیز در محاسبات سه بعدی که تعداد شبکه ها بطور سریعی افزایش می یابد از نظر زمان کامپیوتری اقتصادی باشد. در این رابطه انتخاب مناسبی از فورمول بندی معادلات، تشکیل سیستم مختصات، شبکه مناسب و توسعه شمای اختلاف محدودی که پایدار و همگرا بوده و توانایی پذیرش ناپیوستگیهای جسم و شوک را داشته باشد و نیز انتخاب روش مناسبی در حل معادلات، باید صورت گیرد.

فصل اول

مدل پتانسیل

۱-۱ - شرح مدل و معادلات حاکم [۴]

ساده‌ترین و موثرترین توصیف ریاضی یک سیستم جریان با تقریب جریان غیر چرخشی، غیر ویسکوز بدست می‌آید. از رابطه:

$$(1-1) \quad \bar{c} = \bar{v} \times \bar{v} = 0$$

میدان سرعت سه‌بعدی می‌تواند بوسیله تابع پتانسیل اسکالر ϕ که با رابطه

$$(2-1) \quad \bar{v} = \nabla \phi$$

تعریف می‌شود، توصیف شود. روشن است که این تابع معلوم کردن سه مولفه سرعت را به تعیین تک تابع پتانسیل ϕ کاهش می‌دهد.

چنانچه شرایط اولیه با انتروپی یکنواخت سازگار باشد، برای جریانهای پیوسته می‌توان

ثابت کرد که انتروپی در تمام میدان جریان ثابت می‌ماند. از این رو برای جریانهای ایزنتروپیک معادله ممنتم Croccos می‌شود:

$$\frac{\partial}{\partial t}(\bar{\nabla}\phi) + \bar{\nabla}h = 0$$

با

$$(3-1) \quad \frac{\partial\phi}{\partial t} + h = \text{ثابت} = h_0$$

یعنی انتالیپی سکون h_0 در روی تمام خطوط جریان مقدار یکسانی دارد. این معادله نشان می‌دهد که معادله انرژی دیگر مستقل از معادله مومن نیست، و بنابر این جریان با شرایط اولیه و شرایط مرزی از یک طرف و با معلوم شدن تک تابع ϕ از طرف دیگر کاملاً تعیین می‌شود. که در حقیقت ساده‌گویی قابل ملاحظه‌ای را داراست.

معادله تابع پتانسیل از معادله پیوستگی با احتساب شرایط ایزنتروپیکی که دانسیته را به صورت تابعی از سرعت و در نتیجه گرادیان تابع پتانسیل بیان می‌کند، بدست می‌آید.

پس معادله پتانسیل اساسی بفرم بقائی می‌شود:

$$(4-1) \quad \frac{\partial\rho}{\partial t} + \bar{\nabla} \cdot (\rho\bar{\nabla}\phi) = 0$$

و رابطه بین دانسیته و تابع پتانسیل با معرفی تعریف انتالیپی سکون بصورت تابعی از سرعت و انتالیپی استاتیکی h برای یک گاز ایده‌آل بدست می‌آید:

$$(5-1) \quad \frac{\rho}{\rho_A} = \left(\frac{h}{h_A}\right)^{1/(K-1)} = \left[\left(h_0 - \frac{\bar{v}^2}{2} - \frac{\partial\phi}{\partial t} \right) / h_A \right]^{1/(K-1)}$$

زیر نویس A به یک حالت مرجع اختیاری مثلاً "شرایط سکون" $\rho_A = \rho_0$ و $h_A = h_0$ اشاره می‌کند.

- جریان پتانسیل دائم

برای جریانهای پتانسیل دائم می‌توان معادلات را ساده‌تر کرد. با داشتن $h = h_0 = \text{ثابت}$ معادله

$$(6-1) \quad \bar{\nabla} \cdot (\rho\bar{\nabla}\phi) = 0$$

پتانسیل به رابطه زیر تعدیل می‌شود:

$$(7-1) \quad \frac{\rho}{\rho_0} = \left(1 - \frac{(\bar{\nabla}\phi)^2}{2h_0} \right)$$

و رابطه دانسیته با اختیار $h_A = h_0$ می‌شود:

که ρ_0 دانسیته سکون بوده و در تمام میدان جریان ثابت می‌ماند.

برای هر دو جریان دائم و غیر دائم شرایط مرزی در طول مرز جامد، صفر بودن سرعت نسبی

بین جریان و مرز جامد در جهت عمود بر دیواره جامد n می‌باشد:

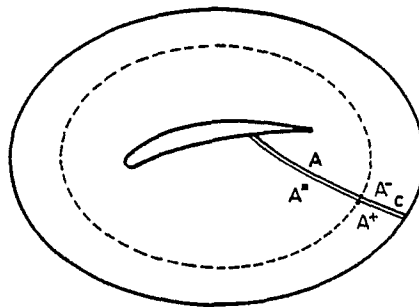
$$(8-1) \quad v_n = \frac{\partial\phi}{\partial n} = \vec{u}_w \cdot \vec{I}_n$$

که u_w سرعت مرز جامد نسبت به سیستم مرجع اختیار شده می‌باشد.

۱-۲- جریان غیر چرخشی با سیر کولیشن - شرط کوتا-ژوکوفسکی

اگرچه برای جریان پتانسیل در حوزه همبند غیر ساده^(۱) ورتیسیته موضعی در جریان صفر است اما امکان دارد که سیرکولیشن حول منحنی بسته C غیر صفر شود. اساساً این موردی است که حول ایرفویل‌های لیفت دار اتفاق می‌افتد، برای رسیدن به لیفت غیر صفر روی جسم، سیر کولیشن Γ حول ایرفویل تحمیل می‌شود. این سیرکولیشن اگر چه از تولید ورتیسیته‌ای که بطور فیزیکی در لایه مرزی ایجاد شده است، نشأت می‌گیرد، اما بوسیله یک ورتکس آزاد منفرد^(۲) نشان داده می‌شود. مقدار Γ از تئوری غیر چرخشی نمیتواند تعیین شود و کمیتی است که از خارج به جریان پتانسیل داده می‌شود، یاد-آوری می‌شود که با افزودن Γ جریانهای پتانسیل مختلف بی‌شماری برای شرایط جریان ورودی یکسان، می‌تواند بدست آید که هر کدام از این حلها مقدار معینی از Γ را دارا می‌باشند. بهر حال برای اجسام اثرودینامیکی مانند پروفیل ایرفویل تقریباً کاملاً خوبی از سیر کولیشن و بنابر این لیفت، بوسیله شرط کوتا-ژوکوفسکی می‌تواند بدست آید. البته در صورتیکه در جریان واقعی جدائی لایه مرزی اتفاق نیافتد. شرط کوتا-ژوکوفسکی بیان می‌کند که مقدار سیر کولیشن برای جریان واقعی بدون جدائی، در صورتی بدست می‌آید که نقطه سکون در انتهای پائین دست جریان جسم در لبه دم واقع شود.

داشتن سیرکولیشن غیر صفر حول جسم نیاز به معرفی یک مرز مصنوعی یا برش (C)، منشعب شده از جسم به مرز میدان دور دست (شکل ۱-۱) دارد که در طول آن پرش تابع پتانسیل مجاز است.

شکل ۱-۱ پرش پتانسیل در طول پرش مربوط به یک سیر کولیشن

-
- 1 - non - simply connected
2 - singularity

محاسبه سیر کولیشن حول جسم برای یک منحنی اختیاری که از نقطه A^- روی برش شروع و به نقطه A^+ روی برش ختم می‌شود خواهد داد:

$$(9-1) \quad \Gamma = \oint_{A^-}^{A^+} \bar{u} d\bar{l} = \oint_{A^-}^{A^+} \bar{\nabla} \phi \cdot d\bar{l} = \phi(A^+) - \phi(A^-)$$

که بواسطه سیر کولیشن Γ ، غیر صفر است. از آنجا که پیرش پتانسیل در هر نقطه از برش ثابت است، سیر کولیشن برای هر منحنی بسته که جسم را در بر نگیرد، حتی اگر خط انشعاب را قطع کند صفر می‌شود. از این رو جریان غیر چرخشی باقی می‌ماند. برای ارضای بقای جرم روی برش، از آنجا که تمام منبیره‌های جریان بویژه نانسیتته ρ فقط به سرعت \bar{v} و شرایط سکون ورودی بستگی دارد کافی است که پیوستگی مشتقات پتانسیل را در جهت عمود بر برش برآورده کنیم. بنابراین برش گاهی بعنوان یک مرز پیروی یک تعبیر می‌شود که برای هر نقطه روی برش (C) خواهیم داشت:

$$(10-1) \quad \phi(A^+) = \phi(A^-) + \Gamma$$

$$(11-1) \quad \frac{\partial \phi}{\partial n}(A^+) = \frac{\partial \phi}{\partial n}(A^-)$$

که n جهت عمود بر برش (خط انشعاب) است.

۱-۳- محدودیت‌های مدل جریان پتانسیل برای جریانهای ترانسونیک

اگر مدل جریان پتانسیل در $\bar{v} \ll c$ (محدودیت‌های پیوستگی) در نظر گرفته شود، ما ثابت ماندن انرژی

و انتالپی کل همراه با غیر چرخشی بودن جریان، سیستم شرایطی کاملاً سازگار با سیستم معادلات اویلر تشکیل می‌دهد. از این رو مدل تعریف شده با:

$$(12-1) \quad s = s_0 \quad \text{ثابت}$$

$$h = h_0 \quad \text{ثابت}$$

و $\bar{v} = \bar{\nabla} \phi$ یا $\bar{\nabla} \times \bar{v} = 0$ که ϕ حل معادله بقای جرم است، این اطمینان را می‌دهد که قوانین بقای انرژی و منتتم نیز ارضا می‌شوند. بنابراین جریان پیوسته غیر لزج با شرایط اولیه ارضا کننده شرایط بالا (12-1) دقیقاً با مدل جریان پتانسیل توصیف می‌شود.

بهر حال در حضور ناپیوستگیهایی مانند امواج شوک بعلمت آنکه روابط را نکین - هوگونیسوت

منتهمی به افزایش انتروپی در عرض شوک می‌شوند ، مورد بالا دیگر معتبر نیست ، اگر شدت شوک یکنواخت باشد انتروپی پایین دست شوک یکنواخت اما مقداری غیر از مقدار ثابت اولیه خواهد بود . در این حالت می‌توان ثابت کرد که جریان غیر چرخشی می‌ماند . ولی اگر شدت شوک یکنواخت نباشد ، موردی که در عمل بیشتر احتمال وقوع دارد (مانند شوکهای منحنی) ، جریان دیگر غیرچرخشی نمی‌ماند و از این رو امکان وجود یک تابع پتانسیل در پائین دست شوک با دقت زیاد نمیتواند بر آورده شود . پس مدل جریان پتانسیل در حضور شوک نمیتواند کاملاً با مدل اولر که روابط را نکین-هوگونیوت را دقیقاً ارضا می‌کند سازگار باشد ، زیرا مدل پتانسیل ، انتروپی ثابت را بیان می‌کند و بنابراین مکانیزمی برای تولید تغییرات انتروپی در عرض شوک ندارد . اما نشان می‌دهیم که مدل پتانسیل ناپیوستگی های شوک را با روابط پرش ایزنتروپیکی مجاز می‌شمرد و از این رو شوکهای پتانسیل ایزنتروپیکی روابط را نکین-هوگونیوت را ارضا نمی‌کنند.

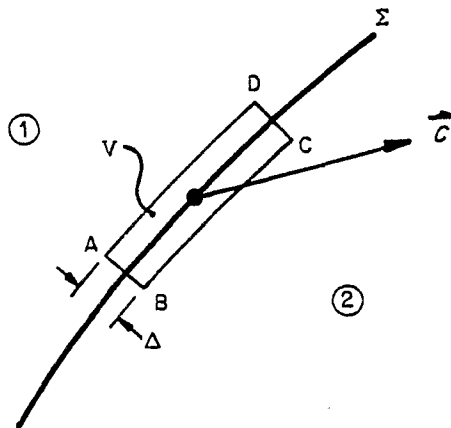
۱-۳-۱- روابط شوک پتانسیل

شرط غیر چرخشی (۲-۱) می‌تواند در طول جزء AB از شکل (۲-۱) انتگرالگیری شود:

$$(۱۳-۱) \quad \int_{AB} \bar{v} \cdot d\bar{l} = \phi_B - \phi_A$$

که $d\bar{l}$ المان خطی مماس بر AB است . با حد گیری برای مسافتی که به صفر میل می‌کند شرط پرش

$$(۱۴-۱) \quad \phi_B - \phi_A = [\phi] = 0 \quad \text{بدست می‌آید:}$$

شکل ۱-۲- حجم کنترل ABCD حول یک سطح ناپیوستگی Σ که با سرعت \bar{c} حرکت می‌کند

یعنی تابع پتانسیل در عرض ناپیوستگی شوک پیوسته باقی می ماند .

با کاربرد همان روش انتگرالگیری روی کانتور بسته ABCD از شکل (۱ - ۲) و توضیح اینکه هیچ

سیرکولیشنی در سطح ناپیوستگی Σ تولید نمی شود داریم :

$$(۱۵ - ۱) \quad \int_{ABCD} \bar{\nabla} \phi \cdot d\bar{l} = 0$$

در حالت حدی که فواصل AB و CD به صفر میل می کنند معادله بالا همراه با معادله قبل از آن می شود،

$$(۱۶ - ۱) \quad [\bar{v} \cdot \bar{l}_1] = [\rho \bar{\nabla} \phi \cdot \bar{l}_1] = 0 \quad ، \quad (\bar{l}_1 \text{ بردار واحد در طول AD می باشد}) ،$$

که پیوستگی مولفه سرعت مماسی در سطح ناپیوستگی Σ را بیان می دارد.

نهایتاً " معادله پتانسیل (۱ - ۶) یا معادله بقای جرم می تواند بصورت زیر نوشته شود:

$$(۱۷ - ۱) \quad [\rho \bar{\nabla} \phi \cdot \bar{l}_n] = 0$$

که اولین رابطه را نکین - هوگونیوت برای شوک دائم است.

سومین رابطه را نکین - هوگونیوت بقای انرژی را بیان می کند و از این رو با مدل پتانسیل که

فرض می کند انرژی کلی در سرتاسر میدان جریان ثابت است ، برآورده می شود؛ بهر حال از آنجا که در

مدل پتانسیل همه جا انتروپی ثابت گرفته می شود ، بالطبع در عرض ناپیوستگی نیز چنین خواهد بود و

این با رابطه دوم را نکین - هوگونیوت که بقای ممتم را در جهت عمود بر شوک بیان می کند :

$$(۱۸ - ۱) \quad [\rho v_n \cdot v_n + P] = 0$$

تناقض دارد یعنی با جریانهای پتانسیل این رابطه ارضانمی شود . پس مدل پتانسیل ایزونتروپیک ، بقای

جرم و انرژی ژا ارضاکرده ولی بقای ممتم را در عرض ناپیوستگی شوک برآورده نمی کند ، در عمل

اختلاف ممتم در هر دو طرف شوک $[\rho v^2 + P]$ برای تخمین دراگ ناشی از موج شوک بکار می رود.